

KÖK

OCAK 2026 - SAYI 9

Bir Kök, Geleceğe Bin Umut: **Afet ve Çevre Bilinci**



KÖK DERGİSİ Yıl 5 Sayı 9

Irmak Okulları İlkokulu Yayınıdır.
Her dönemde bir yayınlanır.

İmtiyaz Sahibi

Irmak Okulları adına
Genel Müdür Metin Yoleri

Yayın Kurulu

Özgür Çoban
Özlem Palaz
Ebru Şavur
Hande Alp

Editör

Özgür Çoban
Ebru Şavur
Özlem Palaz

Tasarım

Özge Tatari

Katkıda Bulunanlar

Irmak Okulları İlkokul Öğrencileri
ve Öğretmenleri

İletişim Adresi

Irmak Okulları
Cemil Topuzlu Caddesi No:100
Caddebostan Kadıköy İstanbul
0216 411 39 23

İÇİNDEKİLER

OKUL MÜDÜRÜNÜN MESAJI

UMUDU BÜYÜTMEK: ÇOCUKLARDA PSİKOLOJİK
DAYANIKLILIK

BİR KIVILCIM, BİNLERCE CAN: ORMAN YANGINLARI

NATURAL DISASTER

YANDI TÜM ORMANLAR

KÜRESEL ISINMA

"A GARDEN OF HOPE WITH MONET":
CLAUDE MONET

BİR DENEME: YIKIM VE YENİDEN VAR OLMAK

ACTIVITY TIME

DÜŞÜNME BECERİLERİ

DOĞA OLAYLARI: KELİME AVI

DEPREM DEDE'Yİ TANIYALIM!

PLANT A TREE: STUDENT POSTERS FOR NATURE

SAHADA ATILAN BİR KÖK, GELECEĞE UZANAN BİN
UMUT

ŞİİR ARASI: HAYAL GÜCÜYLE BİR GÜN

ETKİNLİK ZAMANI: SORUMLULUĞUMUZ VE DÜNYA

YAPAY ZEKA VE İOT İLE GÜÇLENEN DİJİTAL
FARKINDALIK

FARKLI DİLLERDE POSTERLER:
ORMANLARI KORUYALIM

OKUL MÜDÜRÜNÜN MESAJI



Sevgili Irmaklı Öğrencilerim,

Bir ağacı güçlü kılan, görünmeyen ama onu ayakta tutan kökleridir. Bizler de Irmak ağacımızın köklerimizden aldığımız güçle büyür, gelişir ve geleceğe doğru umutla yol alırız. Bu dergiyi elinize aldığınızda, işte tam da bunu hissetmenizi istedik:

Bir kökten filizlenen binlerce umut...

Sizler; değerlerini bilen, geçmişine saygı duyan, gözlerini daima geleceğe doğru yönelten, kalplerinde kocaman sevgi filizleri olan çocuklarsınız. Attığınız her adım, kurduğunuz her hayal, söylediğiniz her söz geleceği biraz daha şekillendiriyor. Unutmayın, bazen küçük bir düşünce büyük bir değişimin başlangıcı olabilir.

Bu dergide; hayallerinizi, düşüncelerinizi, yeteneklerinizi ve umutlarınızı görmekten büyük mutluluk duyuyorum çünkü biliyorum ki geleceği inşa edecek olanlar, bugün düşünen, sorgulayan ve üreten sizlersiniz.

Köklerinizden güç alın, cesaretle filizlenin ve umutlarınızı büyütmekten asla vazgeçmeyin.

Biz birbirine inanan ve her zaman yan yana olan büyük ve güçlü Irmak Ailesi'yiz!

Hepinize güzel anılar biriktireceğiniz bir tatil dilerim.

Sevgilerimle,

İlkokul Müdürü
Tuba Yoleri

Umudu Büyütmek: Çocuklarda Psikolojik Dayanıklılık



Bu dönemki dergimizin teması **“Bir Kök Geleceğe Bin Umut: Afet ve Çevre Bilinci”** Biz de rehberlik bölümü olarak çocuklarımızın içlerindeki umudu ve güçlerini büyüten önemli bir konudan söz etmek istiyoruz: **Psikolojik dayanıklılık.**

Psikolojik dayanıklılık; çocukların karşılaştıkları zorluklar karşısında pes etmek yerine çözüm arayabilmeleri, duygularını yönetebilmeleri ve gerektiğinde yardım isteyebilmeleridir. Her çocuk kendi içinde bir güç taşır, bu güç fark edildiğinde umut da büyür.



Zorluklarla Baş Etme Becerileri

Çocuklar bazen hayal kırıklıkları, anlaşmazlıklar, sınavlar, arkadaş problemleri ya da küçük başarısızlıklarla karşılaşabilir. Bu durumlarda onlara şu becerileri kazandırmak çok önemlidir:

- **Sorunu Tanımlama:** “Şu an ne bana zor gelen şey ne?”
- **Çözüm Yolları Düşünme:** “Bu durumu nasıl düzeltebilirim?”
- **Sakinleşme Yöntemleri:** Derin nefes alma, kısa bir mola, öğretmenle konuşma.
- **Kabul Etme:** Bazen her şey mükemmel gitmeyebilir, önemli olan pes etmemektir.

Bu beceriler güçlendikçe çocuklar kökleri daha sağlam bir ağaca dönüşür, rüzgâr esse de devrilmezler.

Olumlu Düşünmenin Gücü

Olumlu düşünmek yalnızca “Her şey güzel olacak.” demek değildir. Asıl anlamı şudur: Kendine inanmak ve denemekten vazgeçmemek.

Çocuklar olumlu düşündüklerinde; kendilerine daha çok güvenirler, hata yapınca daha çabuk toparlanırlar, çözüme odaklanırlar ve başarıya ulaşmaları kolaylaşır. Öğrencilere “Yapabilirim”, “Deneyince başarabilirim”, “Hata yapmak öğrenmenin bir parçası” gibi cümleleri kullanmayı öğretmek, umut duygusunu doğal olarak besler.

Yardım İstemenin ve Duygusal Dayanıklılığın Önemi

Çocukların bilmesi gereken çok önemli bir şey vardır: Yardım istemek zayıflık değil, güç göstergesidir. Bir sorunla baş edemediklerinde; öğretmenlerinden, rehberlik biriminden ve/veya ailelerinden destek istemeleri çok değerlidir. Yardım isteyen çocuk yalnız olmadığını hisseder, bu da duygusal dayanıklılığını artırır.



Duygularını ifade etmeyi öğrenen çocuklar için gelecek daha aydınlık ve umut doludur.

Her çocuk bir tohum gibidir; sevgiyle, destekle, anlayışla büyür. Onlara köklerini güçlendirmeleri için rehberlik ettiğimizde, geleceğe umutla bakan güçlü bireyler olmalarını sağlarız.

Unutmayalım:

**Bir çocuğun içinde
filizlenen umut,
yarının dünyasına
ışık olur.**

Bir Kıvılcım, Binlerce Can: Orman Yangınları

Bu aralar ormanlarımızda çok fazla yangın oldu ve bu yangınlarda birçok insan ve hayvan hayatını kaybetti. Peki, bunun olmaması için biz ne yapabiliriz?

Ormanlarda kibrit, sigara ve mangal yakmamalıyız ancak sorunlar bununla da bitmiyor. Ormanlarda değiştirilmesi gereken çok şey var. Örneğin çevre kirliliğini ele alalım. Çevre kirliliğini azaltmak için geri dönüşümü tercih edebiliriz. Ormanda ya da doğa içindeki parklarda yere çöp atmamaya dikkat etmeli, plastik, cam gibi atıkları geride bırakmadığımızdan emin olmalıyız.

Yangın çıkmaması için doğa içindeki parklarda ve ormanlarda mangal ateşi yakmamalı, kibrit, çakmak ve sigara kullanmamalıyız. Bu araçlar yangınların başlamasına neden olabilir.



Peki, bir yangın olduğunda ne yapmalıyız?

Eğer bir yangın görürsek ve yardım edebilecek durumdaysak mutlaka söndürmeye yardım etmeliyiz. Evimiz ya da kaldığımız yer yangın bölgesine yakınsa, daha güvenli bir yere geçmeliyiz. Evimiz çok yakın olmasa bile o bölgede bulunuyorsak bir plan yaparak bir süre başka bir yerde kalmalıyız.

Eğer o bölgede yaşayan bir arkadaşımız varsa mutlaka iyi olup olmadıklarını sormalı ve yardıma ihtiyaçları varsa onlara destek olmalıyız. Güvenli bir yer önerebilir ya da onları evimizde misafir edebiliriz.

Başta söylediğim gibi ormanlarda çok fazla yangın oldu ve artık bunu durdurmalıyız. Bunun için başka şeyler de yapabiliriz. Örneğin doğaya katkı sağlayan etkinliklere katılabiliriz. TEMA Vakfı'nın etkinlikleri buna güzel bir örnektir. TEMA'da fidan dikme, doğa yürüyüşleri, orman savunma çalışmaları ve doğa eğitimi etkinliklerine katılabilirsiniz.

Ayşe ŞENEFE - 4D

Natural Disasters



Natural disasters are very strong disasters. Natural disasters can be landslides, earthquakes, very strong winds and lightning, tornadoes, and forest fires. Landslides, volcanoes, and earthquakes can start tsunamis. Earthquakes have a 72% chance to start a tsunami. The atmosphere has 2%, volcanoes have 15%, and others have 11% chance to start a tsunami. We can be safe from earthquakes by going down. We can be safe from tsunamis by going to high places and far from the sea or ocean. Tornadoes can blow houses. Tornado shelters are the safest places in a tornado. If there is a place like a mountain and that mountain is safe, people should go there.

Can KOŞUCUOĞLU - 4B



(These numbers are approximate)

Yandı Tüm Ormanlar!

Yandı bütün ormanlar,
Asla doğaya saygı duymadılar.
Nasıl oldu da dünyamız buna dönüştü?
Değer vermediler doğamıza, dünyamıza.
Irmaklar kurudu, ağaçlar yandı, ne yaptılar
dünyamıza?
Tüm dünya yandı, değer vermediler
ormanlarımıza;
Mesele ülkede değil, tüm dünyada.
Ormanlardaki ağaçlar yandı,
Resim yapabilmemiz için kıydılar ağaçlara.
Meğer sıkıntı insanlardaymış, tövbe
estağfurullah.
Aslında olan şey hava kirliliği, anlasanız!
Ne bu hava kirliliği demeyin, baksanıza yanan
ormanlarımıza.
Lakin biraz çabalarsak, bu durumu
düzeltebiliriz aslında.
Akrabalarına, arkadaşlarına söyle,
bir şeyler yapsınlar bu duruma.
Rengârenk dünyamızı kurtarmalıyız aslında.

Defne YILDIZTEPE - 4D



Küresel Isınma

Yandı tüm ormanlar
Ormanlara iyi bakmadılar
Denizlere çöp atıp durdular
Havayı kirletiyorlar

Doğayı önemsemediler
Hava kirliliğine şaka dediler
Hiç fidan ekmediler
Ne bu küresel ısınma dediler

Deniz KARAKAŞ - 4D

A Garden of Hope with Monet:

Claude Monet



Monet was born in Paris in 1840 and as a child he showed great talent as an artist. In 1872 he painted a picture of a harbour using very loose brushstrokes. He called the picture *Impression, Sunrise* and exhibited it along with paintings by his friends who also painted 'en plein air'. The artists became known as the impressionists after the title of Monet's painting.

Impressionism is a style of painting that began in France in the early 1860s when artists started painting pictures outside, rather than in their studios. This was called 'en plein air' (which is French for open air). They wanted to capture moments in time. Because the light conditions

kept changing, they had to work very quickly, using quick, gestural brushstrokes of paint.

Claude Monet loved nature and especially gardens throughout his life. His own garden in Giverny, northern France, which he bought in 1883, became one of his greatest sources of inspiration. Water lilies, flowers, and ponds from this garden frequently appear in his works. Monet viewed the garden not merely as a decorative space, but as a living environment where he could observe colors, light, and the changing seasons, capturing the beauty, fragility, and inherent value of nature that must be preserved.



Monet and his family worked hard to design and build the garden, including a water-lily pond. As his financial situation improved, he added a greenhouse and a large, well-lit studio. He wrote daily instructions for his gardener, kept records of flower purchases, and managed his collection of botany books. Even after hiring seven gardeners, he remained the garden's main designer.

In 1899, Monet began painting the water lilies, a project that would occupy him for the next 20 years. His paintings captured changing light and reflections on the water, becoming a key part of his art. The first Water Lilies exhibition in 1909 featured 42 paintings, and he eventually created over 250 works in this series.



ACTIVITY TIME

Claude Monet's famous Water Lilies paintings are full of colorful flowers floating on the pond. Now it's your turn! In this activity, you will use air-dry clay to create your own three-dimensional water lilies.

- While shaping your water lilies, imagine the colors, leaves, and flowers.
- Add small details to make a bright and cheerful garden, just like Monet's paintings.
- After the clay dries, you can also paint your creations to complete your artwork.
- Step into Monet's colorful world and create your very own 3D water lilies!



Visual Arts Department



Yıkım ve Yeniden Var Olmak

Toprak altından gelen titreşim sadece zemini değil, iç dengemizi de oynatır.

Ama tam o anda, kaosun ortasında bir düzen filizlenir.

Sıkışmışlığın içinde, hayatta kalmanın geometrisi.

Çünkü yıkım bile bir ritme sahiptir,

Ve biz o ritmin içinde yeniden var oluruz.

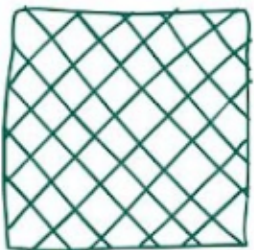
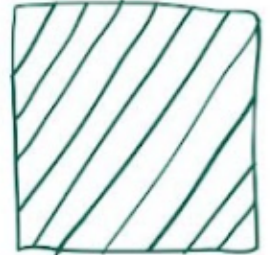
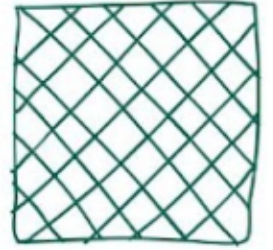
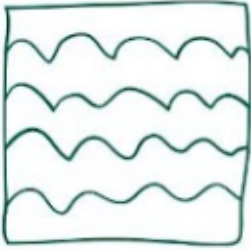
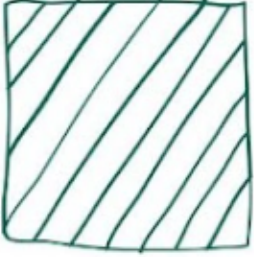
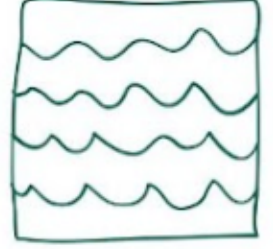
Neslihan YETİŞKİN





-

**Birbirine benzeyen desenleri örnekte
olduğu gibi eşleştirebilir misin?**



**Özlem ŞARLIOĞLU,
PDR Öğretmeni**

KELİME AVI

H	F	I	R	T	I	N	A
E	O	i	E	V	B	S	D
Y	O	R	Ğ	P	Ğ	V	E
E	P	Ü	T	i	R	G	P
L	G	B	Ğ	U	R	E	R
A	O	S	E	L	M	E	E
N	Ğ	P	Ç	I	Ğ	A	M

DEPREM
 HEYELAN
 ÇİĞ
 SEL
 HORTUM
 FIRTINA

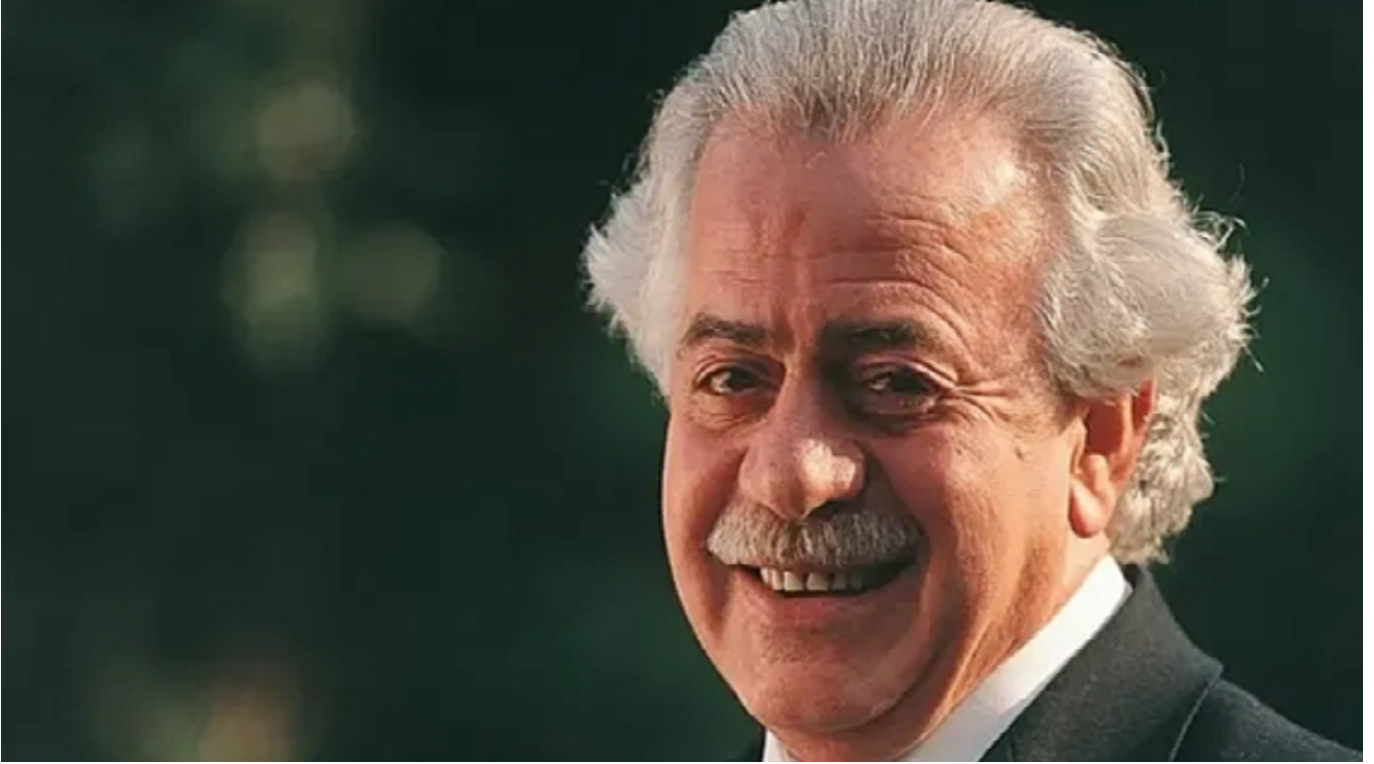
Merhaba Arkadaşlar,

Doğa olaylarıyla ilgili hazırladığım bu kelime avında deprem, heyelan, çığ, sel, hortum ve fırtına gibi doğada meydana gelen olayları bulmaya çalışacaksınız. Kelimeleri ararken hem eğlenecek hem de doğayı daha yakından tanıyacaksınız. Hazırsanız kelime avı başlasın!

Leyla OKUMUŞ - 2C

Deprem Dede'yi Tanıyalım!

Kim Bu Deprem Dede?



Türkiye'nin en sevilen bilim insanlarından biri olan Prof. Dr. Ahmet Mete IŞIKARA, deprem konusunda yaptığı çalışmalarla tanınır.

Çocuklara ve yetişkinlere depremi sakın, anlaşılır ve sevecen bir dille anlattığı için herkes ona "Deprem Dede" demeye başlamıştır.

Yıllarca Boğaziçi Üniversitesi Kandilli Rasathanesi ve Deprem Araştırma Enstitüsünde görev yapmış ve insanlara depremleri anlamaları için rehber olmuştur.

Deprem Nedir?

"Depremi Anlayalım!"

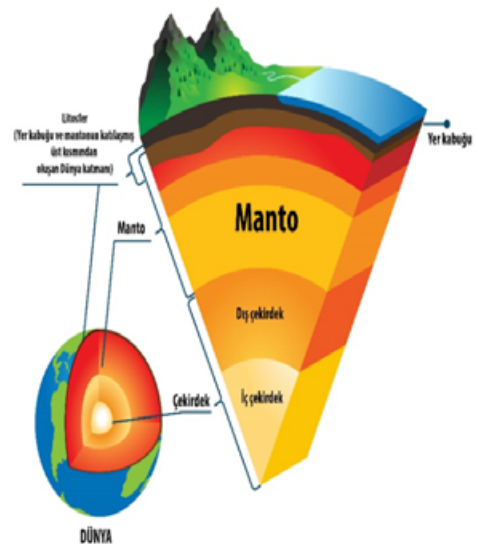
Yer kabuğu, "levha" denilen dev parçalardan oluşur.

Bu levhalar sürekli ama yavaş hareket eder.

Bazen birbirine çarpır, sıkışır veya sürtünür.

Bu sıkışma bir anda kırılınca deprem olur!

Deprem Dede, bu olayı çocuklara basitçe şöyle anlatırdı: "Yer kabuğu gerilen bir lastik gibidir; birden bırakırsan sallanır.



Kandilli Rasathanesi Ne Yapar?

Depremleri takip eder, ölçer ve kayıt altına alır. Türkiye’de oluşan büyük-küçük tüm depremler burada izlenir.

Bilim insanları bu bilgilerle gelecekte daha güvenli yaşam alanları planlar.

Deprem Dede yıllarca bu merkezde çalışarak Türkiye’nin deprem gerçeğini insanlara anlatmayı görev edinmiştir.



Deprem Dede’nin En Ünlü Sözleri

“Deprem öldürmez, bina öldürür.”

Bu sözle anlatmak istediği: Güvenli binalar ve doğru davranış hayat kurtarır.

“Her deprem bize yeni bir şey öğretir.”

Her yaşanan sarsıntının bize hazırlıklı olmayı hatırlattığını ifade eder.

Deprem Dede’nin 6 Altın Kuralı

1. Sakin ol.
2. Hemen ÇÖK-KAPAN-TUTUN pozisyonunu al.
3. Pencere ve balkonlardan uzak dur.
4. Merdivene ya da dışarı koşma.
5. Evdeki eşyaları sabitle.
6. Ailenle bir acil durum planı oluştur.

Depremde Nasıl Davranmalıyız?

Deprem Anında Güvende Olmak

Deprem ne zaman meydana geleceğini kimse tahmin edemez. Ailenizle birlikte bir plan yapmak sizin daha güvende kalmanızı sağlayacaktır.

Deprem çantası hazırlamak:

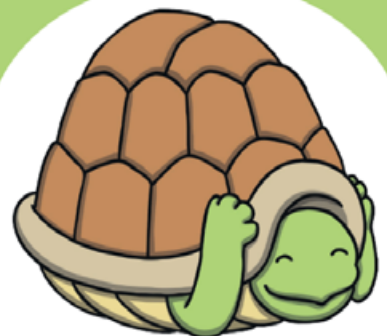
Koymanız gerekenler:

- Su
- El feneri
- Döğük
- Yedek kıyafet ve ayakkabı
- Acil yardım çantası
- Pilli radyo

Deprem çantasına başka neler koyabilirsiniz?



Çök, Kapan ve Tutun.
Yaşam Üçgeni Oluştur.



Kabuğuna girmiş bir kaplumbağa gibi kapan ve başını koru.



Neden Hâlâ Onu Sevgiyle Anıyoruz?

Ahmet Mete IŞIKARA, 2013 yılında vefat etti ama öğrettikleri bugün bile çok değerli. Onun çalışmaları sayesinde Türkiye’de deprem bilinci arttı, çocuklar ve aileler daha hazırlıklı hale geldi.

Deprem Dede, bilginin ve hazırlığın hayat kurtardığını bize her zaman hatırlatan bir kahramandır.



KAYNAKÇA

- Boğaziçi Üniversitesi Kandilli Rasathanesi ve Deprem Araştırma Enstitüsü (KOERI)
- IŞIKARA - Prof. Dr. Ahmet Mete Işıkara Anma Sayfası <http://udim.koeri.boun.edu.tr/ISIKARA/index.html>
- Boğaziçi Üniversitesi Kandilli Rasathanesi ve Deprem Araştırma Enstitüsü
- Deprem ve Yer Bilimleri ile ilgili bilgilendirici içerikler <https://www.koeri.boun.edu.tr>
- Vikipedi - Ahmet Mete Işıkara - Biyografi https://tr.wikipedia.org/wiki/Ahmet_Mete_Işıkara
- AFAD - Afet ve Acil Durum Yönetimi Başkanlığı, *Deprem nedir, deprem sırasında yapılması gerekenler* <https://www.afad.gov.tr>

SümeYra AYTOK - Sınıf Öğretmeni

ACTIVITY TIME

Plant a Tree Activity: A Collaboration with TEMA



Benan Emre PRICE - 3A



Geleceğe Uzanan Bin Umut

Sevgili Irmaklı Öğrencilerim,

Spor denince aklımıza çoğu zaman rekabet, başarı ve madalyalar gelir. Oysa sporsahaları yalnızca kazanmanın değil; sorumluluk almanın, dayanışmanın ve bilinçli birey olmanın da öğretildiği alanlardır.

Irmak Okulları öğrencileri olarak attığımız her adım, yalnızca bugünü değil geleceği de şekillendirme gücüne sahiptir. Gerçek performans sadece skorlarla ölçülmez. Zor anlarda ayakta kalabilmek, sakinliğini koruyabilmek ve çözüm üretebilmek de başarının önemli parçalarıdır. Spor, bizlere fiziksel gücün yanında psikolojik dayanıklılık kazandırır. Düzenli spor yapan bireyler, afet anlarında daha kontrollü ve bilinçli hareket edebilir bu nedenle spor eğitimi, hayatı da kapsayan bir hazırlıktır.

Günümüzde spor, çevre bilincini yaymak için güçlü bir araç hâline gelmiştir. Geri dönüştürülebilir malzemelerden üretilen formalar, enerji tasarruflu spor tesisleri ve çevreye duyarlı organizasyonlar “yeşil oyun” anlayışının en güzel örnekleridir. Koşu etkinlikleri sonrasında dikilen fidanlar ya da bisiklet yarışlarıyla desteklenen sürdürülebilir ulaşım, sporu çevresel dönüşümün öncüsü yapmaktadır.



Sporcular yalnızca sahada değil, günlük hayatta da örnek olurlar. Fair-play anlayışı, çevreye saygılı davranışlarla tamamlandığında gerçek anlamını bulur. Doğayı koruyan, çöp atmayan ve afet bilinci yüksek öğrenciler; çevresindeki arkadaşlarını da olumlu yönde etkiler. Küçük bir davranış bile büyük bir fark yaratabilir.



Irmak Okullarında yetişen her öğrenci, geleceğin bilinçli bireyidir. Antrenmanlardan sonra yapılan çevre temizliği, turnuvalarla birlikte düzenlenen farkındalık etkinlikleri; sporun yalnızca fiziksel değil, toplumsal bir değer olduğunu gösterir. İşte bu noktada atılan “bir kök”, zamanla yeşeren “bin umut” a dönüşür.

Sporun gücü yalnızca kazanmakta değil, değer üretmekte saklıdır. Çevreye duyarlı, afetlere hazırlıklı bir toplum için spor; sahadan başlayıp hayata yayılan güçlü bir bilinçtir. Bugün sahada attığımız her adım, yarının daha güvenli ve daha yeşil dünyası için atılmış bir adımdır.



Kaynakça

International Olympic Committee (IOC) – Sport and Sustainability

Burcu ÇAMUR,
Beden Eğitimi Bölüm Başkanı



Hayal Gücüyle Bir Gün

Bugün sessizce başladı.
Odam, benden önce uyanmış gibiydi.
Okula giderken yollar ezberimi bozdu,
Çünkü bugün farklı hissediyordum.
Dün sıraya oturduğumda, kalemim benden
hızlı düşündü.
Zil çalınca zaman durdu,
Ama kimse fark etmedi.
Yedim, güldüm, öğrendim.

Bunlar sıradan şeylerdi,
Sıradan olmayan benim onları nasıl
yaşadığımı.
Gece uyurken gün bitmedi,
Sadece hayal değişti.

Nisan ÖZCAN - 4B

ETKİNLİK ZAMANI

Şorumluluğumuz: DÜNYA

Dünyaya nasıl
yardım edebileceğini
gösteren bir resim çiz.

Geri dönüştürebileceğini
5 şeyi yaz.

Dünya için neden
minnettar
olduğunu yaz.

Dünyayı temiz tutmaya
nasıl yardımcı olabilirsin?



Dijital Farkındalık



Günümüzde doğal afetler ve çevresel sorunlar, teknolojik gelişmelerin de etkisiyle artık daha görünür ve ölçülebilir hale gelmiştir. İklim değişikliği, plansız kentleşme ve doğal kaynakların bilinçsiz kullanımı; deprem, sel, orman yangını ve kuraklık gibi afetlerin etkisini artırmaktadır. Bu noktada afet ve çevre bilinci, yalnızca teorik bilgiyle değil, teknoloji destekli çözümlerle güçlendirilmesi gereken bir toplumsal gerekliliktir.

Yapay zekâ (AI), afet yönetiminde devrim niteliğinde uygulamalar sunmaktadır. Örneğin makine öğrenmesi algoritmaları, geçmiş deprem ve sel verilerini analiz ederek

risk tahmin modelleri oluşturur. Bu modeller sayesinde erken uyarı sistemleri geliştirilir ve olası kayıplar azaltılır. Orman yangınlarında kullanılan yapay zekâ tabanlı görüntü işleme sistemleri, uydu ve drone görüntülerini analiz ederek yangını henüz başlangıç aşamasındayken tespit edebilir. Benzer şekilde, sel riskine karşı geliştirilen AI destekli tahmin yazılımları, yağış miktarı ve su seviyesi verilerini karşılaştırarak kritik uyarılar üretir.

Nesnelerin interneti (IoT) ise çevresel verilerin sürekli ve anlık olarak izlenmesini sağlar. Akıllı sensörler; nehirlerde su seviyesini, şehirlerde hava kalitesini ve fay hatlarında

mikro titreşimleri ölçerek merkezi sistemlere veri gönderir. Akıllı şehir uygulamalarında kullanılan IoT altyapısı, afet anında trafik akışını düzenleyebilir, enerji kullanımını optimize edebilir ve acil durum ekiplerine hızlı yönlendirme sağlayabilir. Evlerde kullanılan akıllı duman sensörleri ve gaz algılayıcıları da bireysel ölçekte afet risklerini azaltan önemli örneklerdir.

Bunun yanı sıra sanal gerçeklik (VR) tabanlı eğitimler, bireylerin deprem veya yangın anında nasıl davranmaları gerektiğini deneyimleyerek öğrenmesine imkân tanır. Mobil uygulamalar ve dijital platformlar ise çevre bilincini günlük yaşama taşır; karbon ayak izi hesaplama, geri dönüşüm rehberleri ve enerji tasarrufu önerileri sunar.

Sonuç olarak yapay zekâ ve IoT gibi yeni teknolojiler, afet ve çevre bilincini yalnızca artırmakla kalmaz, aynı zamanda daha güvenli ve sürdürülebilir bir gelecek için somut çözümler üretir.



Öneriler:

Mobil Uygulama - Earth Rangers



Earth Rangers (Dünya Koruyucuları uygulaması), çocuklara yönelik çevre ve yaban hayatı eğitimi sunan, oyunlaştırılmış bir mobil uygulamadır. Kanada merkezli yardım kuruluşu Earth Rangers Foundation tarafından geliştirilmiştir ve çocukların doğayı korumaya yönelik gerçek hayattaki eylemlerle bağlantı kurmasını hedefler.

Hedef Yaş Grubu: Yaklaşık 4-12 yaş arası çocuklar

Platformlar: iOS, Android (ücretsiz)

İçerik Odağı: Yaban hayatı, iklim değişikliği, sürdürülebilir yaşam

Arka Plan ve Amaç

Uygulama, çocuklara çevre sorunlarını öğretip onları "küçük korucular" gibi harekete geçirmeyi amaçlayan üyelik tabanlı bir programın parçasıdır. Çocuklar ücretsiz üye olur, ebeveyn onayıyla hesapları etkinleşir ve posta yoluyla kişiselleştirilmiş bir üyelik kartı alırlar.



Nasıl Çalışır?

Uygulama; avatar oluşturma, puan toplama, rozet kazanma ve seviye atlama gibi oyunlaştırma unsurları kullanır. Çocuklar, günlük bilgi yarışmaları, makaleler, videolar, podcast'ler ve mini oyunlarla hayvanlar ve ekosistemler hakkında bilgi edinir. İlerledikçe Kanada'daki farklı habitatları temsil eden bölümleri "açar" ve yeni görevler, ödüller ve sanal öğeler kazanırlar.

Görevler ve Gerçek Dünya Eylemleri

"Mission" adı verilen görevler, tamamen gerçek dünyada yapılan çevre eylemlerine dayanır: ağaç dikmek, pil toplama kampanyası düzenlemek, enerji tasarrufu yapmak, tozlaşan böcekler için çiçek dikmek veya kıyı temizliği yapmak gibi. Çocuklar görevleri tamamladıkça uygulamada puan, rozet ve içerik ödülleri alır; böylece çevre bilinci doğrudan davranışa bağlanır.

Film - WALL·E

- Çevre kirliliği ve doğanın korunmasını çok güçlü bir şekilde anlatır.
- Az diyaloglu olduğu için küçük yaş grupları tarafından kolayca anlaşılır.
- Doğa sevgisi ve sorumluluk bilinci kazandırır.



Film - The Lorax

- Ağaçların yok edilmesi ve çevrenin korunması temasını işler.
- "Bir kişi bile fark yaratabilir!" mesajını çocuklara güçlü şekilde verir.



Tasarım Uygulaması - Icograms ile Afet ve Çevre Bilinci



Icograms, sürükle-bırak arayüzüyle kolayca 3D benzeri haritalar, infografikler ve izometrik illüstrasyonlar oluşturabileceğin bir online tasarım aracıdır. Binlerce ikon ve şablonla fikirlerini görsel hale getirebilirsin.

icograms.com



Afet Öncesi Bilgilendirme Haritası:

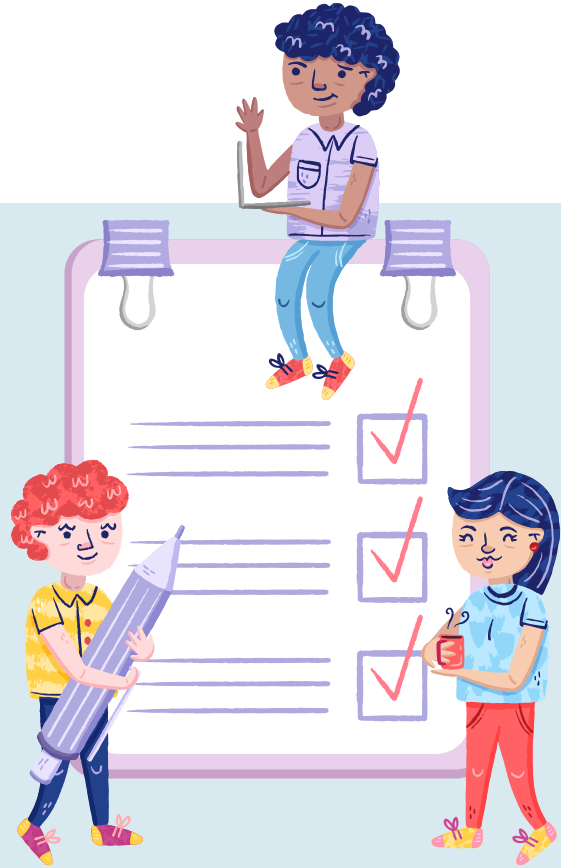
Sınıf için deprem güvenli toplanma alanlarını çiz.

Çevre Dostu Şehir Tasarımı:

Sürdürülebilir bir şehir planı yap (yeşil enerji, bisiklet yolları).

Geri Dönüşüm Süreci İnfografiği:

Atıkların nasıl ayrıldığını ve işlendiğini anlatan bir görsel hazırla.



Kübra TURAN
ICT Öğretmeni

Ormanlar için

Tek Ses, Farklı Diller





“Ağaçlar Biz Korur” Şarkısı ile Çevre Bilinci Oluşturmak



Şarkıyı dinlemek için resme tıklayınız.

Merhaba Sevgili Çocuklar;

Ağaçlar, doğamızın süsü ve dünyamızın sağlıklı kalmasını sağlayan en önemli dostlarımızdır. Bir ağaç, yılda ortalama 21-22 kilogram karbondioksiti emerek havayı temizler, bize oksijen üretir ve şehirlerin daha serin olmasına yardımcı olur. Rüzgârları yumuşatır, kuşlara ve diğer canlılara yuva olur bu nedenle her dikilen ağaç, insanlar ve tüm canlılar için büyük bir yaşam alanı ve temiz hava anlamına gelir.

Ağaçların doğal afetlerle mücadelede de düşündüğümüzden çok daha büyük rolü

vardır. Örneğin ormanlık alanlarda ağaçlar toprağı kökleriyle adeta pençe gibi tutar; bu sayede sel ve taşkınların şiddeti azalır, toprak kaymaları daha az görülür. Ağaç kökleri toprağı birbirine bağladığı için heyelan ve erozyon riskini azaltır. Ağaçların dalları rüzgâr hızını kırarak fırtınalarda oluşabilecek zararı azaltır. Ayrıca ormanlar, su döngüsünün düzenlenmesine yardım ettiği için kuraklıkla mücadelede doğal bir savunma görevi görür.

Kısacası, her ağaç hem iklimi hem de afet risklerini daha dengeli hâle getiren bir koruyucudur bu nedenle, sizlerin ağaç sevgisi

kazanması ve doğayı koruma bilinciyle büyümesi çok önemlidir. Bir fidan dikmek, ona su vermek, filizin büyümesini izlemek doğayla güçlü bir bağ kurmanızı sağlar. Sizler de birer “doğa kahramanı” olarak doğayı koruduğunuz her küçük adımla dünyayı daha güvenli ve yaşanabilir bir yer hâline getirebilirsiniz.

Ağaçlar Bizi Korur Şarkısı

Havamızı temizler, kuşları ve bizi besler
Sincaplara yuva olur, ağaçlar bizi korur
Dünyamıza ağaç dikelim birlikte
Yeşil bir dünya bırak geleceğe
Gezegelimiz evimiz onu kirletmemeliyiz
Ormanları çoğaltalım seninle



“Geri Dönüşüm” Şarkısı ile Dönüştür Dünyanı

Geri dönüşüm, doğada yok olması uzun yıllar süren atıkların tekrar işlenerek kullanılmasına ya da yeni ürünlere çevrilmesine denmektedir. Örneğin bir cam şişe binlerce yıl doğada çözünmeden kalabilir. Bu şişeyi bir lambaya çevirip tekrar kullanabilir ya da cam maddesini şişe değil de başka bir forma dönüştürüp yeniden değerlendirebiliriz. Bunun gibi günlük yaşamda ürettiğimiz atıkları doğru şekilde ayrıştırmak, çevre kirliliğini azaltmak ve doğal kaynakları daha verimli kullanmak

için büyük önem taşımaktadır. Geri dönüşüm sayesinde daha az ham madde kullanılır, enerji tasarrufu sağlanır.



Şarkıyı dinlemek için resme tıklayınız.



Bugün dünya genelinde olduğu gibi Türkiye’de de geri dönüşüm çalışmaları giderek yaygınlaşıyor. Belediyeler, okullar ve gönüllü kuruluşlar atık ayrıştırma kutuları, eğitim programları ve toplama kampanyalarıyla çocukların ve yetişkinlerin geri dönüşüm konusunda bilinçlenmesini sağlıyor. Ayrıca Sıfır Atık Projesi gibi projelerle plastik, cam, metal, kâğıt, elektronik atık ve organik atıkların ayrıştırılmasına yönelik önemli adımlar atılıyor.

Bu yüzden geri dönüşüm, sadece bir alışkanlık değil; geleceğimizi korumak için hepimizin üstlenmesi gereken bir görevdir.

Haydi, birlikte bir proje yapalım!

Aşağıdaki şarkıyı dinlerken kendinize atık materyallerden geri dönüşüm tacı yapabilirsiniz.

Sevgili Çocuklar;

Evinizdeki ve okulumuzun bahçesindeki geri dönüşüm kutularına doğru atıkları atmanız bile büyük fark yaratacaktır. Bir kutu kola kabının geri dönüştürülmesiyle bir televizyonun yarım saat çalışmasını sağlayacak kadar enerji tasarrufu yapılabileceğinizi biliyor muydunuz?



Geri Dönüşüm Şarkısı

Kâğıt karton mukavva, demir, metal malzeme

Gruplarınız hepsini, koruruz bizler çevreyi

Geri dönüştür hepsini, harcama enerjini

Çöpün malzemesine bakın

Yapıldığı maddeye göre ayırın

Bu konuyu önemsiz sanmayın

Geri dönüşüm tacını siz takın

Çöpünü ayırıp kutusuna at

Dönüştürmek onu tek maksat

Çevreci çocuklar korur doğayı

Biricik dünyamıza dikkat!

Cam, kavanoz, plastik

Giysi, pil, elektronik

Atma her şeyi çöpe

Doğaya ve denize

Duyarlı ol çevrene, hayvana ve bitkiye

Çöpün malzemesine bakın

Yapıldığı maddeye göre ayırın

Bu konuyu önemsiz sanmayın

Geri dönüşüm tacını siz takın

Çöpünü ayırıp kutusuna at

Dönüştürmek onu tek maksat

Çevreci çocuklar korur doğayı

Biricik Dünya'mıza dikkat!

Bak Dünya ne diyor?

Mutlu, mutlu dönüyor!

Bozma sen de doğanı,

Dönüştür hep Dünya'nı!

Ayşegöl FURTUNA

Müzik Öğretmeni

Editörün Kaleminden:

Afet ve Çevre Bilinci Üzerine

Doğa, yaşamın sürekliliğini sağlarken aynı zamanda bize sorumluluklarımızı da hatırlatır. Afetler, doğanın gücünü ve dengesini fark etmemizi sağlarken; çevre bilinci, bu dengeyle nasıl uyum içinde yaşayabileceğimizi öğretir. Bu iki kavram, ancak bilinçle ve eğitimle anlam kazanır.

Bu sayıda afet ve çevre bilincini öğrencilerimizin ve öğretmenlerimizin birlikte ürettiği çalışmalarla ele aldık çünkü kalıcı farkındalık, yalnızca anlatılan bilgilerle değil; birlikte düşünerek, sorgulayarak ve üreterek oluşur. Öğrencilerimizin kaleminden çıkan şiirler, hazırlanan etkinlikler, bulmacalar ve metinler; çevreye duyarlı bireyler yetiştirme yolculuğumuzun somut adımlarıdır.

Ağaçların toprağı kökleriyle tutması gibi bilgi de çocukları hayata hazırlar. Çevre bilinciyle büyüyen çocuklar doğa olaylarını tanıır, afetlerin nedenlerini ve sonuçlarını kavrar, doğayı korumanın aynı zamanda yaşamı korumak olduğunu öğrenir. Öğretmenlerimizin rehberliğinde yürütülen bu çalışmalar, bilginin günlük yaşamla buluşmasını sağlar.

KÖK dergisinde yer alan her çalışma; bir soruyla başlayan, bir düşünceyle derinleşen ve bir farkındalıkla kök salan bir sürecin ürünüdür.

Öğrenci ve öğretmen emeğinin buluştuğı bu sayfalarda, doğaya saygılı olmanın, sorumluluk almanın ve umutla bakmanın izlerini görmek mümkündür.

KÖK, çocukların yalnızca öğrenen değil; çevresine duyarlı, afetlere karşı bilinçli ve geleceğe umutla bakan bireyler olarak yetişmesine alan açar çünkü bugün atılan her bilinçli adım, yarın daha güvenli ve yaşanabilir bir dünya için güçlü bir temeldir.



Bir Rolde Düşünmek:

Afetleri Drama yoluyla Anlamak

Afetler yalnızca bilgiyle değil, empati kurarak ve düşünerek anlaşılabilir. Drama, tam da bu noktada çocuklara güçlü bir öğrenme alanı sunar. Bir rolün içine giren öğrenci, yalnızca "ne olduğunu" değil, "nasıl hissettiriyor" sorusunu da düşünmeye başlar.

Bu süreçte öğrenciler; afet anlarında yaşanabilecek duyguları, sorumluluk almayı, dayanışmayı ve doğru karar vermenin önemini fark ederler. Bir başkasının yerine geçmek, olaylara farklı açılardan bakabilmeyi sağlar. Böylece afetler, korkutucu bir kavram olmaktan çıkar; bilinç, hazırlık ve umut kavramlarıyla birlikte ele alınır.

Drama temelli düşünme çalışmaları, çocukların kendilerini ifade etmelerine, duygularını tanımlamalarına ve zor durumlarda nasıl davranabileceklerini güvenli bir ortamda sorgulamalarına olanak tanır. Bu sayı boyunca ele alınan afet ve çevre bilinci çalışmaları da, öğrencilerimizin düşünerek, hissederek ve anlamlandırarak öğrendikleri bu sürecin bir parçasıdır.



Sevgili Öğrencilerimiz,

Yaklaşan ara tatilde tiyatroyla biraz daha yakın ilişki kurmak isteyenlerin hoşuna gidebilecek bazı oyunlar önerdik. Resimlerin üzerindeki bağlantılara tıklayıp oyunlarla ilgili daha fazla bilgiye erişebilirsiniz.

Herkese keyifli bir ara tatil dileriz.



Ne Olacağım?

Talimhane Tiyatrosu &
Akbank Çocuk Tiyatrosu



Fındıkkıran

İBB Şehir Tiyatroları



Sevdalı Bulut

İBB Şehir Tiyatroları



Bir Gece Masalı

İBB Şehir Tiyatroları

Bu kitapları
mutlaka okuyun!

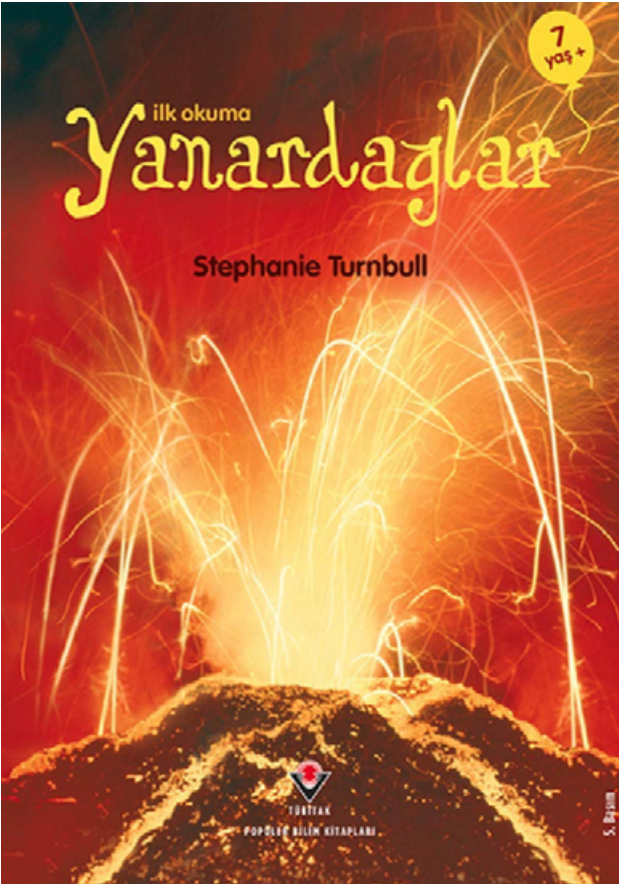
Kütüphane ve Arşiv Bölümü



Yazar: Bill McGuire

Yayınevi: TÜBİTAK

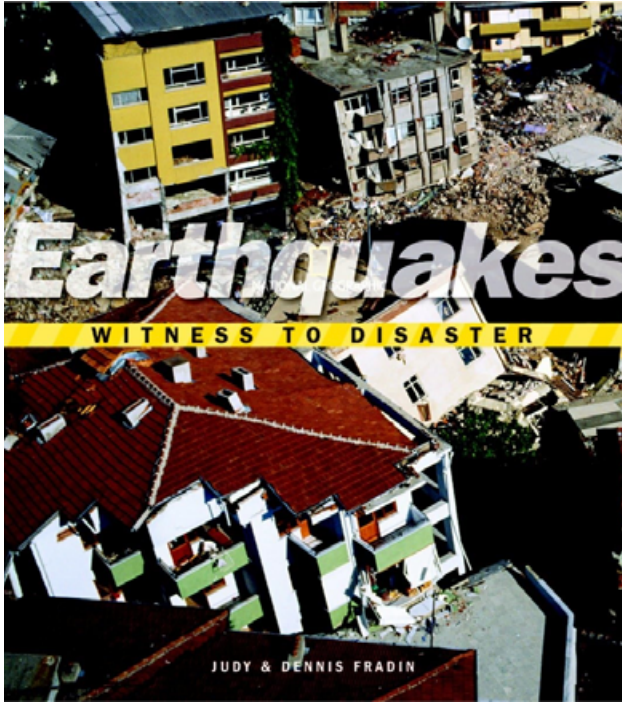
Dev kara kütleleri ayaklarımızın altında nasıl sürekli hareket ediyor? Bilim insanları depremler ve yanardağlar hakkında ne tür araştırmalar yapıyor? Su altında meydana gelen bir deprem nasıl dev bir tsunamiye yol açıyor? Büyük bir yangında kurtarma çalışmaları nasıl yürütülüyor? Fırtına avcılarını neden her şeyi yerle bir eden hortumların peşinden gidiyor? "Doğal Afetler" kitabı sizi yıkıcı doğa olaylarının ardındaki ilginç gerçekleri keşfedeceğiniz bir yolculuğa çıkarıyor. Bu kitapta rehberinizle birlikte olayları yerinde inceleyecek, sayfalardaki kapakçıkları kaldırarak şaşırtıcı bilgilere ulaşacak, adım adım yeryüzünün gizlerini çözeceksiniz!



Yazar: Stephanie Turnbull

Yayınevi: TÜBİTAK

Tam şu anda dünyanın bir yerinde bir yanardağın patlamakta olduğunu biliyor musunuz? Bu kitapla kızgın lav ırmakları, ürkütücü kül bulutları, fışkıran su buharları ve yanardağlarla ilgili daha pek çok şey öğrenebileceksiniz.

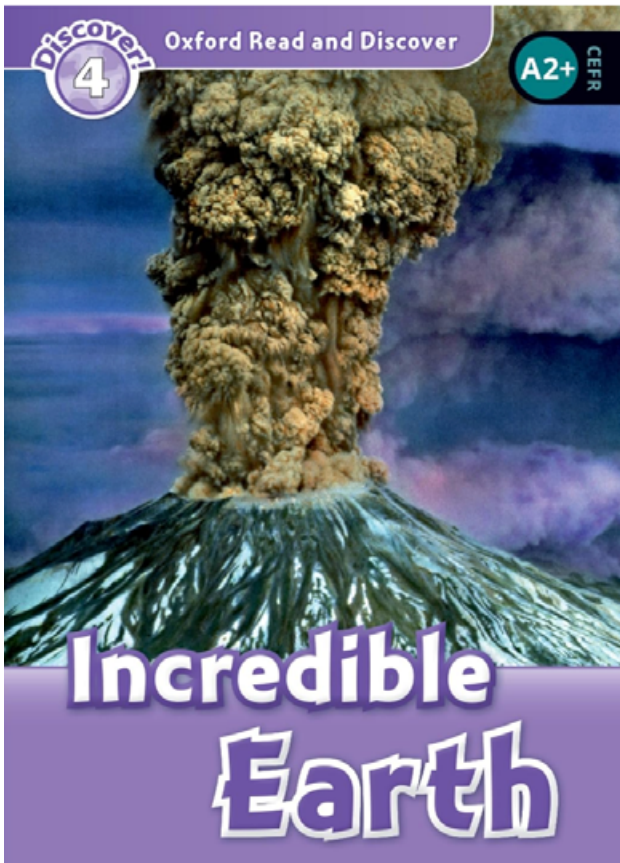


Author: Judy & Dennis Fradin

Publisher: National Geographic

Children's Books

Witness to Disaster: Earthquakes plunges readers into the harrowing experience of the 1964 Alaska earthquake, one of the most powerful ever recorded, through gripping eyewitness accounts and fast-paced storytelling. Beginning with the 9.2-magnitude quake that struck Prince William Sound and triggered a deadly tsunami, the book goes on to explore the history, science, and causes of earthquakes, while showing how scientists work to reduce their devastating impact.



Author: Richard Northcott

Publisher: Oxford University Press

These motivating non-fiction readers are rich in content and beautifully illustrated. Fascinating information in carefully graded language appeals to a broad range of students and supports English across the curriculum, making the series perfect for CLIL (Content and Language Integrated Learning). Stunning colour photos, maps, diagrams and charts support understanding, while activities and projects develop language and critical thinking skills.



Author: Miriam Busch Goin

Publisher: National Geographic Kids

Storms are SCARY! But it's cool to understand what's going on when Mother Nature gets angry. Why does the wind howl? Why does it rain for days? How do rivers overflow? Thunder and lightening, monsoons, hurricanes, tornadoes... the facts and photos in this book will blow you away!

Tm đrencilerimize

İyi Tatiller!



